

יומן אשדות

האב

ברוך כישרונות היה: שחמטיסט בחסד עליון, אחז במכחול הציור, איש ספורט, ושאיפתו: להיות מורה להתעמלות. הוא ראה את עצמו מוכשר ומתאים לתפקיד זה, בעבודה זו רצה. ויהודה האב! אזכור ימי רפיח. בשבת אחת ניתנה לנו, לשני המחנות הנפרדים, הזדמנות להפגש לשם תפילה, כאילו. ניגשתי ליהודה ועם ברכת השלום ביטא געגועיו לתינוק, לעמית שלו. כמה ידע לשחק עם בנו, התמזג כאילו עמו. לא פעם הופתעתי לראות את יהודה שעה שהרקיד את עמית, או כשהתבונן בטפסו כחתול על המיטה: כאילו ראה בו התגשמות מאווייו. אזכור ימים כשיהודה נמצא באפיקים במשמר-נע של נוטרים. אך ראיתיו נכנס למשק על אופניים, ידעתי: הישר לבית-הילדים. וככה הוא ניצב תמיד לנגד עיני: גולש בזריזות ובגמישות מהאופניים ורץ לבת או לבן.

חיים לייבוביץ

השחמטאי

נפגשתי בפעם הראשונה עם יהודה – ואני הכרתיו מקודם רק ע"י שאלות שפירסם בשחמט – כאשר חזר מרפיח וביקר אותי בבית-החרושת בלילה, בפעם האחרונה ביקר אותי בחופשתו. שתי פגישות בלבד, אך בין השחמטאים קיים קשר נפשי חזק: אנו מעטים כל-כך.

יהודה היה בעל כשרון רב בשטח זה, וב'שאלות האגדיות' היה האלוף שלנו. הוא חיבר שאלות נפלאות, ורבים נהנו מהן ולא בארץ בלבד אלא גם בחוץ לארץ משהגיעו לשם ונתפרסמו. המלחמה פגעה בנו קשה, מחברים רבים לבשו מדים, העיתונים הפסיקו את מדור השחמט בגלל חוסר נייר, אך יבואו ימים טובים יותר, ואז מקווה אני, נוכל לכבד את זכרו היקר של יהודה ע"י הכרזת תחרות מוקדשת לו, ופרובלימאים רבים ישתתפו בה. תסלחי לי, על שאני מרבה לכתוב על השח – אני הכרתי את יהודה ביחוד ע"י השאלות היפות שלו בשחמט, ובהן הוא ממשיך להיות – כמו בילדים שלכם ובזכרוננו.

יוסף גולדשמיט

ראשל"צ, דצבמר 1948

יהודה דודי

מוכן היית תמיד לבוא לעזרה, בכל מלאכה ידיך אמונות, הכל ידעת לתקן: ברז שבור, דלת חורקת, גג דולף, צינור נוזל, כיסא עקום. משבאת אלינו ידענו כולנו: כל הטעון תיקון יבוא על תיקונו. "יהודה כבר יסדר". רק לעזרתך לא יכולנו לבוא, רק לשברנו הגדול במותך אין מרפא ואין תקנה...

הלא כאח גדול היית לי, את עריסתי ניענעת בשיר, בצאנו לחוץ לארץ ליוויתנו בדמעות, ובשובנו – כה שמחת להקביל פנינו. בכל עמדת לנו: בספר ובצעצוע, הנעמת שעותינו, לבית הספר הולכתנו, גשרים גישרת ביני, החדשה, לבין המורים והחברות, עודדת אותי, רוממת רוחי – אך עתה כה רב הדיכאון ונמוכה הרוח, כי אתה אינך...
אתה כה ידעת לשמח כל מסיבה, להעניק תוכן לכל חברה: פתגם יפה, חידוד מעניין, משחק ומשובה. עתה כה שומם הכל..

שבוע לפני הקרב האחרון היית אצלנו, את כל אחד ביקשת לראות, מכל אחד נפרדת. הניחש ליבך משהו? – פצוע היית וחופשה ניתנה לך, אך לא יכולת לשבת בשלווה מששמעת על ההתקפה על גשר והסביבה. נאמנותך החישה שובך למערכה ממנה לא שבת עוד...

אסתר

עם הילדים

חביב ביותר היה יהודה על ילדים. הוא נתחבב עליהם במשחק, בסיפור או בצעצוע שהכין בשעות הפנאי והביאו למתנה. כישרון מיוחד היה לו להתקנת צעצועים וכלים שונים לשמח לבב ילדים. הוא צייר וחרט בעץ ובאבן וכפיו נבונות בכל מלאכה..

כילד היה עם ילדים, אך רציני עם עצמו ועם חייו. אכן, רציני עד לדיכאון היה באותו יום שבא להיפרד מעלינו בהיותו בחופשה כפצוע, שבוע ימים לפני מותו. הוא לא ידע מנוחה בשבתו על חוף הים שעה שעל גדות הירדן נטושה המערכה. אכן, רבה הסכנה בעמק אך הוא לא רצה להישאר עמנו למרות הפצרותינו. "איך אוכל לשבת כאן שעה ששם, בבית, נלחמים" – מלים פשוטות אלו הוד גבורת הדורות חופף עליהן.

קשה, כה קשה לנו, הנותרים בחיים לכתוב על אלה אשר נתנו את כל אשר להם, אשר קיימו 'בכל לבבך ובכל נפשך'.

יצחק